

EXPUNERE DE MOTIVE

LEGE pentru modificarea art. 16 din Legea nr.208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente

I. DESCRIEREA SITUAȚIEI ACTUALE

Corpul experților electorali reprezintă evidența permanentă a persoanelor care pot deveni președinți ai birourilor electorale ale secțiilor de votare din țară și străinătate sau locțiitori ai acestora, înființată, gestionată și actualizată de către Autoritatea Electorală Permanentă.

Această structură a fost înființată în anul 2015, iar multiplele scrutinuri electorale desfășurate în România în anul 2024 au evidențiat necesitatea actualizării dispozițiilor legale care reglementează condițiile și modalitățile de accesare și de excludere din corpul experților electorali.

II. MODIFICĂRI PROPUSE ȘI MOTIVAREA NECESITĂȚII

Modificările legislative ce fac obiectul acestei propuneri legislative vizează:

- **Modificare propusă:** Admiterea în corpul experților electorali se va realiza exclusiv pe bază de examen.

Motivarea necesității: prevederile care permit admiterea pe baza avizului favorabil acordat de Autoritatea Electorală Permanentă pentru activitatea anterioară ca președinte sau locțiitor al biroului electoral al secției de votare au avut o justificare practică în 2015, când era necesară popularea rapidă a corpului experților electorali pentru organizarea eficientă a scrutinurilor din 2016. La peste 10 ani de la constituirea acestui corp, aceste prevederi și-au pierdut relevanța. În prezent, numărul experților electorali este suficient, iar accesul în corp trebuie să se realizeze exclusiv prin examen, garantând astfel competența, imparțialitatea și profesionalismul membrilor săi.

- **Modificare propusă:** persoanele care au fost excluse din corpul experților electorali vor putea susține din nou examenul de admitere după trecerea unei perioade de 5 ani de la data excluderii, în loc de 6 luni, cum este în prezent.

Motivarea necesității: excluderea din corpul experților electorali are un caracter sancționator, iar scopul acestei sancțiuni se realizează doar dacă excluderea este urmată

de o perioadă de 5 ani în care respectiva persoană nu va mai putea accede din nou în acest corp. În acest fel, o persoană exclusă nu va putea participa în calitate de expert la proximalul ciclu electoral. În prezent, legislația prevede doar o perioadă de 6 luni, insuficientă pentru a-și îndeplini scopul sancționator, deoarece, în funcție de data proximalor alegeri electorale de după excludere, este posibil ca perioada de 6 luni să nu împiedice respectiva persoană să participe nici măcar la scrutinul electoral imediat următor, efectul sancționator fiind practic inexistent.

- **Modificare propusă:** reconfigurarea cauzelor de excludere din corpul experților electorali, introducându-se următoarele motive de excludere:
 - expertul electoral nu mai îndeplinește oricare dintre condițiile necesare pentru admiterea în corpul experților electorali.
 - expertul electoral nu își îndeplinește obligația de a comunica Autorității Electorale permanente declarații pe propria răspundere în sensul că nu are calitatea de membru al unui partid politic și că nu este urmărit penal, trimis în judecată penală sau condamnat penal.
 - săvârșirea de erori în consemnarea rezultatelor votării, constatate prin decizie a biroului electoral ierarhic superior, care au condus la înscrierea incorectă a voturilor valabil exprimate;
 - neîndeplinirea repetată sau refuzul nejustificat de a îndeplini atribuțiile legale, constatate prin decizie a biroului electoral ierarhic superior.

Motivarea necesității: legislația actuală prevede ca unic motiv de excludere din corpul experților electorali săvârșirea de contravenții privind alegerile sau referendumurile. Această reglementare este insuficientă pentru a asigura profesionalismul, imparțialitatea și integritatea procesului electoral. În practică, pot apărea situații în care un expert electoral:

- nu mai îndeplinește condițiile legale pentru a face parte din corpul experților electorali (ex. pierderea drepturilor electorale, apariția unor incompatibilități etc.);
- nu respectă obligațiile legale de transparență și integritate, cum ar fi depunerea declarațiilor anuale privind lipsa apartenenței politice sau a unor situații de natură penală;
- comite erori grave în consemnarea și centralizarea rezultatelor votării, erori care pot afecta corectitudinea procesului electoral, chiar dacă nu se circumscriu neapărat unei contravenții.
- refuză în mod repetat să își îndeplinească atribuțiile legale.

În lipsa modificării propuse, aceste situații nu pot fi sancționate prin excludere, ceea ce poate genera riscuri majore pentru buna desfășurare a alegerilor și pentru încrederea publică în procesul electoral. Introducerea unor motive suplimentare de excludere consolidează cadrul legal, întărește responsabilitatea experților electorali și contribuie la creșterea garanțiilor privind corectitudinea procesului electoral.

- **Modificare propusă:**
 - Experții electorali vor comunica Autorității Electorale Permanente, cu cel puțin 60 de zile înainte de fiecare scrutin, declarații pe propria răspundere care atestă îndeplinirea condițiilor prevăzute la alin. (1) lit. e) și g) (lipsa apartenenței politice sau a unor situații de natură penală.);
 - Experții electorali vor comunica Autorității Electorale Permanente, cu cel puțin 60 de zile înainte de fiecare scrutin, orice modificare a datelor personale înscrise în corpul experților electorali.

Motivarea necesității:

Modificarea asigură actualizarea permanentă a informațiilor privind expertii electorali și verificarea eligibilității acestora înaintea fiecărui scrutin. Termenul de 60 de zile oferă suficient timp pentru verificarea declarațiilor și luarea măsurilor necesare, prevenind situații de incompatibilitate care ar putea afecta desfășurarea corectă a procesului electoral.

- **Modificare propusă:** în situația în care numărul absolvenților de studii universitare de licență în domeniul științelor juridice sau în alte domenii dintr-o localitate este insuficient, prin excepție, vor putea fi admise și persoane care nu îndeplinesc această condiție de admitere, cu condiția să fi absolvit cel puțin studii liceale.

Motivarea necesității: în prezent, cadrul legislativ permite ca, prin excepție, în situațiile în care numărul absolvenților de studii universitare dintr-o localitate este insuficient, să fie admiși în corpul experților electorali candidați care au absolvit „cel puțin învățământul general obligatoriu”. Această formulare era corelată cu prevederile Legii nr. 1/2011, în care „învățământul general obligatoriu” era definit ca având durata de 10 clase.

Ulterior, prin Legea nr. 198/2023, terminologia a fost modificată, folosindu-se sintagma „învățământ obligatoriu”, care se raportează la 12 clase. Această schimbare a creat o lipsă de corelare între legislația electorală și cea a educației, generând riscul de interpretări diferite.

Prin înlocuirea acestei sintagme cu o referire explicită la absolvirea studiilor liceale, se elimină ambiguitatea legislativă și se instituie un standard clar, obiectiv și verificabil. În același timp, se ridică nivelul de pregătire minim necesar pentru persoanele care, prin excepție, pot fi admise în corpul experților electorali, asigurându-se astfel o mai bună capacitate de înțelegere și aplicare a normelor electorale, în beneficiul corectitudinii procesului electoral.

Având în vedere cele expuse, subliniem necesitatea unei reforme a Corpului Experților Electorali și considerăm că este necesară modificarea prevederilor legale care reglementează acest corp, astfel încât toate problemele identificate în practică în cei 10 ani de la înființare să fie remediate, iar desfășurarea alegerilor să se realizeze în condiții de legalitate, transparență și imparțialitate. Consolidarea cadrului normativ privind admiterea, obligațiile, interdicțiile și sancțiunile aplicabile experților electorali va contribui la creșterea profesionalismului acestora și la asigurarea unui proces electoral corect, predictibil și credibil, în concordanță cu standardele democratice și cu principiile constituționale privind exprimarea liberă a voinței alegătorilor. Pe cale de consecință, supunem dezbaterii și aprobării celor două camere ale Parlamentului României prezenta propunere legislativă.

În numele inițiatorilor,
MIHAI-CĂTĂLIN BOTEZ
Deputat USR

LISTA SUSTINĂTORILOR

Propunere Legislativă - LEGE pentru modificarea art. 16 din Legea 208/2015
privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru

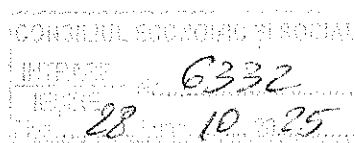
- organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente

Nr.	Nume și prenume	Deputat/Senator	Grup parlamentar	Semnătură
1	BOTEZ MIHAI-CĂTĂLIN	DEP	USR	
2	ECHERT ADRIAN	DEPUTAT	USR	
3	VADUVA XENITRU	DEPUTAT	USR	
4	Paraschirescu Ovidiu	Deputat	USR	
5	BULAI IULIAN	Dep.	USR	
6	GHEORGHIU ANDREI	DEP	USR	
7	ALEXANDRU MIRVIR-NICOLAE	DEP	USR	
8	PLUȘA ANDREI GEORGE	DEP	USR	
9	Tamara Ștefan	DEP	USR	
10	Ostrovnicu Oana	DEP	PNL	
11	BLASA KATIEK	DEP	USR	
12	Alinescu Ion Nicolae	SEN	USR	
13	DIMITRIU ALEXANDRU	DEP	USR	
14	GIVELIU ADRIAN	DEP	USR	
15	SENDROIU VLAD-IOAN	DEP	USR	

[illegible]

[illegible]

[illegible]

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

LEGE pentru modificarea art. 16 din Legea nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Articol unic – Articolul 16 din Legea nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 553 din 24 iulie 2015, cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Alineatul 2 se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) În situația în care numărul absolvenților de studii universitare de licență în domeniul științelor juridice sau în alte domenii dintr-o localitate este insuficient, prin excepție de la prevederile alin. (1) lit. f), în corpul experților electorali pot fi admise și persoane care au absolvit cel puțin învățământul liceal.”

2. Alineatul 3 se modifică și va avea următorul cuprins:

„(3) Admiterea în corpul experților electorali se face pe bază de examen.”

3. Alineatul 4 se abrogă.

4. Alineatul 5 se abrogă.

5. Alineatul 6 se modifică și va avea următorul cuprins:

„(6) La examenul pentru admiterea în corpul experților electorali poate participa orice persoană care îndeplinește condițiile prevăzute la alin. (1) și care nu a fost exclusă din corpul experților electorali cu mai puțin de 5 ani înaintea examenului.”

6. Alineatul 9 se modifică și va avea următorul cuprins:

„(9) Excluderea din corpul experților electorali se realizează de către Autoritatea Electorală Permanentă în cazul în care expertul electoral:

- a) nu mai îndeplinește oricare dintre condițiile prevăzute la alin.(1);
- b) nu își îndeplinește obligația prevăzută la alin.(16) lit. b);
- c) a săvârșit contravenții privind alegerile sau referendumurile;
- d) a săvârșit erori în operațiunile de consemnare a rezultatelor votării în procesele-verbale prevăzute de legislația în vigoare, constatate prin decizie a biroului electoral ierarhic superior, erori care au condus la înscrierea încorectă a voturilor valabil exprimate pentru unul sau mai mulți competitori electorali;
- e) nu își îndeplinește în mod repetat sau refuză nejustificat îndeplinirea atribuțiilor legale, fapt constatat printr-o decizie a biroului electoral ierarhic superior, prin care se solicită expres excluderea.”

7. Alineatul 16 se modifică și va avea următorul cuprins:

„(16) Expertul electoral:

- a) nu poate participa la campania electorală;
- b) comunică Autorității Electorale Permanente, cel mai târziu cu 60 de zile înainte de fiecare scrutin electoral, declarații pe propria răspundere care atestă îndeplinirea condițiilor prevăzute la alin.(1) lit.e) și g);
- c) comunică Autorității Electorale Permanente, cel mai târziu cu 60 de zile înainte de fiecare scrutin electoral orice modificare a datelor personale înscrise în corpul experților electorali.”

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 alin. (1) și ale art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

Președintele Camerei Deputaților,

Sorin-Mihai GRINDEANU

Președintele Senatului,

Mircea ABRUDEAN